

don noteres for lange Francsveksler, være en Forskel af 5 centimer eller mere, og en saadan Forskel giver sig et stort Udslag i Diskontoberegningen.

Men selv om Forfatteren tilskriver sin Undersøgelse større Betydning, end den maaske har, bør dette ikke forringe Anerkendelsen af den Dygtighed, hvormed den er foretaget. E. M.

Danmarks Kultur ved Aar 1900 som Slutning af et Hundreedaars Udvikling. Udgivet af J. Carlsen, Hans Olrik og C. N. Starcke. Det nordiske Forlag. Kbh. 1900 (835 S.).

Norway. Official publication for the Paris exhibition 1900. Kristiania 1900. (626 + XXXIV S.).

La Suède, son peuple et son industrie. Exposé historique et statistique. Publié par ordre du gouvernement, rédigé par Gustav Sundbärg. Stockholm 1900. (965 + XXIX S.).

Den fælles Anledning til Fremkomsten af disse tre Værker var Udstillingen i Paris Aar 1900. Man ønskede, i de skandinaviske Riger ligesom andetsteds, at give Udlandet en bekvem Lejlighed til at lære hvert enkelt Lands Institutioner og Udvikling at kende; man vilde vise, hvor langt man var naaet frem paa de forskellige Omraader — aandelige saavel som materielle — af det nationale Liv; man vilde (som det er Skik og Brug ved slige Lejligheder) bringe sig selv en Smule i Erindring. Men var end Verdensudstillingen den ydre Anledning, tør man dog vist gaa ud fra, at det om alle tre Værker gælder, hvad der udtales i Forordet til det danske, at Ideen til deres Fremkomst blev baaret frem lige saa meget af Ønsket om overfor os selv at gøre op, hvorledes vi have benyttet Tiden i det forløbne 19de Aarhundrede.

don noteres for lange Francsveksler, være en Forskel af 5 centimer eller mere, og en saadan Forskel giver sig et stort Udslag i Diskontoberegningen.

Men selv om Forfatteren tilskriver sin Undersøgelse større Betydning, end den maaske har, bør dette ikke forringe Anerkendelsen af den Dygtighed, hvormed den er foretaget.

E. M.

Danmarks Kultur ved Aar 1900 som Slutning af et Hundreedaars Udvikling. Udgivet af J. Carlsen, Hans Olrik og C. N. Starcke. Det nordiske Forlag. Kbh. 1900 (835 S.).

Norway. Official publication for the Paris exhibition 1900. Kristiania 1900. (626 + XXXIV S.).

La Suède, son peuple et son industrie. Exposé historique et statistique. Publié par ordre du gouvernement, rédigé par Gustav Sundbärg. Stockholm 1900. (965 + XXIX S.).

Den fælles Anledning til Fremkomsten af disse tre Værker var Udstillingen i Paris Aar 1900. Man ønskede, i de skandinaviske Riger ligesom andetsteds, at give Udlandet en bekvem Lejlighed til at lære hvert enkelt Lands Institutioner og Udvikling at kende; man vilde vise, hvor langt man var naaet frem paa de forskellige Omraader — aandelige saavel som materielle — af det nationale Liv; man vilde (som det er Skik og Brug ved slige Lejligheder) bringe sig selv en Smule i Erindring. Men var end Verdensudstillingen den ydre Anledning, tør man dog vist gaa ud fra, at det om alle tre Værker gælder, hvad der udtales i Forordet til det danske, at Ideen til deres Fremkomst blev baaret frem lige saa meget af Ønsket om overfor os selv at gøre op, hvorledes vi have benyttet Tiden i det forløbne 19de Aarhundrede.

Ud fra dette dobbelte Synspunkt maa Værkerne bedømmes. Et Udstillingsskrift maa medtage meget, der kan udelades i en Bog, som kun søger sin Læsekreds indenfor Landets Grænser; dette maa tages i Betragtning, hvis man her og der føler sig besværet af Meddelelser og Betragtninger, der synes alt for selvfølgelige. Til den anden Side har ogsaa den Omstændighed, at der skulde skrives et Tilbageblik over et bestemt begrænset Tidsafsnit virket som en Tvang for Forfattere og Redaktion; Verden blev jo ikke til Aar 1800, og den lagde sig ikke til Hvile Aar 1900, men ikke desto mindre skulde der skrives netop om det mellemliggende Tidsrum; der har i Opgavens vilkaarlige Begrænsning ligget Fristelser til at drage Sammenligninger, hvor i Virkeligheden ofte al Sammenligning var udelukket, og til at føre Kroniken up to date, selv hvor Betingelserne herfor ikke have været til Stede.

Til at anstille indgaaende kritiske Sammenligninger mellem de tre Værker er der ingen Grund. De Vilkaar, hvorunder de ere blevne til, have ikke været lige gunstige for dem alle, og dette maatte man i hvert Fald tage i Betragtning ved en retfærdig Afvejen af de indbyrdes Fortrin og Mangler. Kun saa meget skal siges, at naar »La Suède« fremtræder som et mere helstøbt Arbejde end dens to Søsterværker, har dette maaske nok delvis sin Grund i Tilstedeværelsen af heldigere ydre Betingelser (bl. a. langt mere Plads), men man tager næppe Fejl, naar man giver Hovedparten af Æren til Værkets energiske og myreflittige Redaktør, Gustav Sundbärg, hvis

Pen ogsaa nogle af de lødige Monografier skyldes (f. Eks. Artiklen »Sveriges Demografi«).

I det norske Værk er Stoffet langt fra saa fint udpenslet som i det svenske; til Gengæld have Udgiverne (Sten Konow og Karl Fischer) maaske nok saa meget haft Øjet aabent for at lægge Planen saaledes, at det nationalt ejendommelige kom til at give Bogen sit Præg.

Iøvrigt bestaar Hovedvanskeligheden ved Redaktionen af slige Arbejder næppe saa meget i at lægge Planen som i at følge den. Herom bærer navnlig den danske Bog Vidne. Udgiverne have vist nok haft særdeles vægtige Grunde til at sammentrænge og beklippe de Artikler, der have Plads i Værkets senere Afsnit, ligesom til helt at forbigaa enkelte Emner, om hvis Behandling der var givet Løfte i den oprindelige Plan. Men beklageligt er det ligefuldt, at sligt kan hælde. A. J.

Statistisches Jahrbuch deutscher Städte. Herausgegeben von Dr. M. Neefe, Direktor des statistischen Amtes der Stadt Breslau. Neunter Jahrgang. Breslau 1901. (Wilh. Gottl. Korn). (376 S.).

En Kreds af kommunale Embedsmænd med Direktøren for det kommunalstatistiske Bureau i Breslau, Dr. Neefe, i Spidsen, have for en halv Snes Aar siden slaaet sig sammen om at udgive en statistisk Aarvog for de større tyske Bykommuner. En udenforstaaende gør sig næppe Forestilling om de Vanskeligheder, der ere forbundne med et saadant Arbejde; thi ganske vist er der en Række Data, som glide